

РОЗ'ЯСНЕННЯ

щодо окремих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» № 720-ІХ від 17 червня 2020 року

Частиною третьою статті 21 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» передбачено, що комітети з питань, віднесених до предметів їх відання, мають право надавати роз'яснення щодо застосування положень законів України.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Організація, повноваження та порядок діяльності комітетів Верховної Ради України визначаються Конституцією України, законами України «Про комітети Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України», Регламентом Верховної Ради України, іншими законами України та постановами Верховної Ради України.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» до завдань комітету віднесено здійснення за окремими напрямками законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України, виконання контрольних функцій.

Верховною Радою України 22 листопада 2018 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» (далі - Закон № 2617-VIII), яким визначено поняття кримінального правопорушення, кримінального проступку та особливості початку досудового розслідування у формі дізнання.

Закон № 2617-VIII повинен був набрати чинності 1 січня 2020 року, а до цього часу Кабінет Міністрів України у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону мав внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів у відповідність до Закону; привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність до Закону.

Крім того, окремим пунктом Генеральній прокуратурі України, Верховному Суду, Службі безпеки України, Державному бюро розслідувань рекомендовано привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

8 листопада 2019 року Комітетом проведено слухання на тему: «Готовність до впровадження інституту кримінальних проступків в практичну

діяльність органів досудового розслідування з 1 січня 2020 року», на яких було зазначено, що практично всі органи кримінальної юстиції, у компетенцію яких згідно з чинним кримінальним процесуальним законодавством входить здійснення досудового розслідування щодо діянь, які належать до категорії кримінальних проступків, не готові до здійснення цієї діяльності.

3 грудня 2019 року Верховною Радою прийнято Закон України «Про внесення зміни до розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» (далі – Закон № 321-IX), яким відтерміновано набрання чинності Законом № 2617-VIII з 1 січня 2020 на 1 липня 2020 року.

Під час прийняття Закону № 321-IX було визначено, що для уніфікації законодавства потрібно внести зміни до великого масиву законодавчих актів з метою узгодження термінології, запровадженої Законом № 2617-VIII, та термінології, яка застосовується в інших законодавчих актах.

Для цього 17 червня 2020 року Верховною Радою прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» (далі – Закон № 720-IX).

У Розділі II Закону № 720-IX зазначено, що **«Цей Закон набирає чинності з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII».**

1 липня 2020 року Закон № 2617-VIII набрав чинності, а Закон № 720-IX був підписаний Президентом України 2 липня 2020 року та 3 липня 2020 року опублікований в газеті «Голос України».

Частина п'ята статті 94 Конституції України передбачає, що Закон набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.

Таким чином, **частина п'ята статті 94 Основного Закону не допускає набрання законом чинності раніше дня його опублікування.**

Головною метою цієї конституційної норми, як зазначено в рішенні Конституційного Суду від 6 жовтня 2010 року № 21-рп/2010, є **недопущення набрання законом чинності до моменту його офіційного оприлюднення**, чим забезпечується реалізація конституційних положень, відповідно до яких закони не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність осіб, ніхто не може відповідати за діяння, які на час їх вчинення не визнавалися законом як правопорушення (стаття 58 Конституції України).

З огляду на зазначене, враховуючи положення частини п'ятої статті 94 Конституції України **Комітет вважає, що Закон № 720-IX набрав чинності 3 липня 2020 року, а саме в день його опублікування.**

Крім того, у зв'язку з набранням чинності 1 липня 2020 року Законом № 2617-VIII, відповідальність за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, а також за передачу керування транспортним засобом особі, яка перебуває в стані такого сп'яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, або за відмову особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку медичного освідування на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, а так само за вживання водієм транспортного засобу після дорожньо-транспортної пригоди за його участю алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, що входять до офіційно затвердженого складу аптечки або призначені медичним працівником), або після того, як транспортний засіб був зупинений на вимогу поліцейського, до проведення уповноваженою особою медичного освідування з метою встановлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, чи до прийняття рішення про звільнення від проведення такого медичного освідування, була закріплена у статті 286-1 «Керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції» України, а статтю 130 КУпАП було змінено.

Однак, Законом України № 720-IX внесено зміни до Закону № 2617-VIII, відповідно до яких із Закону № 2617-VIII вилучені положення, які змінювали статтю 130 КУпАП та включали до КК України статтю 286-1.

Таким чином **Комітет вважає**, що з 3 липня 2020 року стаття 130 КУпАП підлягає застосуванню в редакції, що діяла до набрання чинності Законом № 2617-VIII, а стаття 286-1 КК України виключена.

Голова Комітету

Д. Монастирський